

Munkavédelmi helyes gyakorlat online az egészségügyi ágazat számára

Az Európai Unióban a munkavállalóknak mintegy 10%-a dolgozik az egészségügyi ágazatban, ennek jelentős része kórházban. Eszerint az egészségügy az egyik legnagyobb foglalkoztatási ágazat Európában, amelyhez különböző munkakörök széles skálája tartozik. A munkaerőnek mintegy 77%-a nő. Európai adatok szerint a munkával összefüggő balesetek előfordulási aránya 34%-kal magasabb az EU átlagnál. Emellett ebben az ágazatban fordulnak elő második legnagyobb gyakorisággal – az építőipar után - vész- és izomrendszeri problémák (VIP)(¹). Ez a tény-lap alapvető bevezetést nyújt az egészségügyi ágazat foglalkozás- egészségügyi és biztonsági kérdéseibe, és abba, hogyan lehet erre az ágazatra vonatkozó információkat találni az Ügynökség weblapján.

Az egészségügyi ágazat legfontosabb kockázati tényezői és az ezekkel kapcsolatos egészségi problémák igen jól dokumentáltak(²). Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- Vász- és izomrendszeri terhelések – rossz munka-testhelyzet, súlyos terhek.
- Biológiai hatóanyagok – mikroorganizmusok, vírusok, pl. HIV és hepatitis B, szennyezett vér.
- Vegyi anyagok – köztük fertőtlenítő anyagok, érzéstelenítő gázok és antibiotikumok. Ezek ártalmasak lehetnek a bőrre vagy a légzőszervekre; lehetnek esetleg rákkeltők.
- Radiológiai veszélyek.
- Változó műszakok, munkaritmus és éjszakai munka.
- Erőszak a nagy közönség tagjai részéről.
- Egyéb, stresszt okozó tényezők – traumatikus helyzetek és tényezők a munka szervezésében vagy a munkatársakkal való kapcsolatokban.
- Munkabalesetek – esés, vágás, tüszúrás, áramütés stb.

A weboldal "Témák" fejezete kapcsolódásokat ad mindezen témákhoz.

A kockázatfelmérés és a hatékony munkavédelmi irányítás jelentik a kulcsot az egészségügyi dolgozók munkahelyi veszély-expozíciójának megelőzéséhez és csökkentéséhez.

Ebbe beletartozik, hogy legyen egy munkavédelmi irányítási rendszer, megelőzési stratégia és kockázatfelmérés, oktatás, konzultáció a munkavállalókkal, megfelelő erőforrásokkal ellátott megelőzési szolgálat, valamint a munkavédelem integrálása más irányítási folyamatokba, mint amilyen például a beszerzés és az alvállalkozók pályázatása. Különösen:

- a kockázatok felmérése során megvizsgálják az összes fennálló veszélyt és meghatározzák, kit érhet ártalom és hogyan, továbbá megfelelő lépéseket tesznek a kockázatok megelőzésére, elsődként a kockázatot annak keletkezési forrásánál előzve meg;
- a munkavállalókkal folytatott konzultáció és a munkavállalók képviselőinek aktív bevonása, például munkavédelmi bizottságok révén, fontos része a sikeres irányításnak.

Ugorjon a **"Témák jegyzéke"** címre a weblapon és klikkeljen a "irányítás" részre további információkhoz vezető link-ekért (kapcsolódások).

Az ágazaton belül minden foglalkozási csoportot fenyegethet veszély – nem csak az ápoló személyzetet, de a kisegítő szolgáltató személyzetet és különböző szakmunkásokat, valamint szakemberek egész sorát, köztük a laboratóriumi dolgozókat és az aneszteziológusokat. Klikkeljen a foglalkozások címére foglalkozás-specifikus kapcsolódásokért.

A weblap információk széles köréhez ad kapcsolódást. Vannak minőségileg értékelt kapcsolódások tagállamokból és azokon túlról. Szerepelnek itt a fontosabb munkavédelmi hatóságok, szakszervezetek és munkáltatói szövetségek, valamint nem-kormányzati szervezetek is.

http://europe.osha.eu.int/good_practice/healthcare/

To help you find your way around, we have provided comments on the links and sorted them.

You can search the list of topics or search by the A to Z index or search the list of providers of information.

In the topics section you may find information on a topic by looking in the guides in the general section as well as under the specific topic section.

The Agency site links to "mirror" pages in the Member States and international countries, where you may find further information.

(¹) Európai statisztikák a 3. Téma Fókuszban 16/2000 és 17/2001. Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala Luemburg.

(²) Lásd például: Munkakörülmények kórházakban az Európai Unióban, Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért, EF/95/27/EN, ISBN 92-827-5776-5.

Tű okozta sérülések: A használt fecskendőtüktől származó sérülések hatása a személyzetre lehet mind fizikai, mind érzelmi, mivel a vér által hordozott vírusok, mint például a HIV vagy a hepatitis B ily módon átvihetők a személyzetre. A megelőző intézkedések között szerepelnek az alábbiak:

- Küszöböljük ki a tűk használatát, ahol biztonságos és hatékony alternatíva áll rendelkezésre.
- Használjunk biztonsági elemekkel ellátott eszközöket, és értékeljük ezek használatát, hogy meghatározzuk, melyek a leghatékonyabbak és legelfogadhatóbbak.
- Változtassuk meg a tűsérülés veszélyével járó munkaeljárásokat, hogy azok biztonságosabbak legyenek. Kerüljük a tűk újra lezárását.
- Oktassuk ki a munkavállalókat a tűk biztonságos használatára és arra, hogy a használt tűket az erre szolgáló tárolókban gyűjtsék.

Egészségügyi dolgozókat fenyegetheti **latex allergia** kialakulásának kockázata az általuk hordott védőkesztyűk miatt. Az allergiás reakciók között vannak a bőrkiütések, orr-, homloküreg- és szem-problémák, asztma, sőt sokk. A megelőző intézkedések között szerepelnek az alábbiak:

- Olyan kesztyűket használjunk, amelyek alacsony a kivonható latex fehérje tartalma.
- Korlátozzuk a latex kesztyű viselését a fertőzési kockázatot jelentő feladatokra.
- Amikor lehet, használjunk por-mentes kesztyűt.
- Alkalmazzunk megfelelő higiéniai eljárásokat, mint pl. kézmosás, és latex kesztyűk esetén kerüljük a védő krémek használatát.

A kórházakban, klinikákon stb. végzett munkára vonatkozó előírásokat valamennyi **európai munkavédelmi iránylevél tartalmaz**. A tagállamok ezeket az irányleveket jogszabályok, valamint kiegészítő útmutatók és szabályzatok útján vették át. Egy "keret" iránylevél határozza meg a helyes irányítás alapját és szól az egészségügyi ágazatban található valamennyi veszélyről. Más iránylevek specifikus kockázatokkal foglalkoznak részletesebben.

Nehéz terhek emelése, **kézi anyagmozgatás és fásasztó testhelyzetek** tipikusan előfordulnak a betegekkel való foglalkozás során. Előfordulnak ezek azonban más feladatokban is, például a szennyes és különféle egyéb terhek kezelése, kézikocsik, ágyak, szeméttárolók mozgatása, vagy a takarítás során. Fásasztó testhelyzetek lehetnek a sebészeti vagy laboratóriumi munkában is. A megelőzés terén az alábbiakat vegyük figyelembe:

- Felmértük, hogy az egyes munkakörökben mennyi kézi anyagmozgatás és fásasztó testhelyzet van?
- Lehet technikai segédeszközöket vagy állítható berendezéseket használni?
- Át lehet szervezni a munkahelyet úgy, hogy elkerüljük vagy csökkentjük a problémát?
- Biztosítunk oktatást?
- Működik egészségügyi felügyelet és rehabilitációs szolgálat?

The screenshot shows the website interface for the Health Care Sector. The main heading is "Health Care Sector" with a sub-heading "Your network to a safer and healthier working environment". Below this, there is a "Topics" section with a search tip: "To help you search, the links in the list below are sorted alphabetically. For example, the topic Biological Hazards starts with links to information on AIDS." A list of topics follows, including Biological hazards, Chemicals and materials, General, Management, Manual handling, Occupations and Workplaces, Physical agents, Programmes, Policies and Statistics, Safety, Buildings and Equipment, Stress, and Violence. A search bar and navigation menu are also visible.

A **fűtésre, világításra és a levegő minőségére** fordított figyelem éppolyan fontos az egészségügyi épületekben, mint bármely más ágazatban.

A **műszakban és éjszaka végzett munka** számos egészségi problémát okozhat, és fokozza a munkahelyi stresszt. A megelőző és ellenőrző intézkedések között szerepel a munkabeosztás javítása, például:

- Úgy szervezik a műszakokat, hogy azok előrefelé változzanak, azaz nappali, esti, éjszakai?
- Elegendő idő áll rendelkezésre, hogy a munkavállalók pótolhassák alváshiányukat éjszakai műszakok után?
- Van elegendő pihenőidő a műszak alatt?
- Kellő idővel előbb tervezik meg a műszakokat és közlik a beosztást a személyzettel?
- Minimális szinten tartják a terven kívüli műszak-változtatásokat?

Pszichoszociális problémák, mint érőszakanyagközönség tagjai, vagy zaklatás munkahelyi kollégák részéről és más stressz tényezők a felmérések szerint nagy mértékben fordulnak elő az egészségügyi munkában. További stressz tényező lehet a fájdalommal és a haldokló emberekkel való szembesülés, az önállóság hiánya és a monoton, egyhangú munka bizonyos munkakörökben, a csapatmunka hiánya, az elszigetelten végzett munka, valamint a támogatás és visszajelzés hiánya. Lehetőség van azonban megelőzésre és ellenőrzésre.

Jobb egészségi és biztonsági teljesítmény az egészségügyi ágazatban nem csak a munkavállalók, de a kezelésben részesülők számára is előnyös lehet, és csökkenti a költségeket is.